

sygn. akt IX Ka 359/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 sierpnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu Wydział IX Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Mirosław Wiśniewski (spr.)

Sędziowie : SO Barbara Plewińska

SO Andrzej Walenta

Protokolant: st. sekr. sąd. Magdalena Maćkiewicz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Toruniu Marzenny Mikołajczak

po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2013 r.

sprawy **A. B.** oskarżonego z art. 288 § 1 kk w zw. z art. 57 a § 1 kk, z art. 279 § 1 kk i z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 279 § 1 kk i **M. M.** oskarżonego z art. 279 § 1 kk i z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 279 § 1 kk ;

na skutek apelacji wniesionych przez obrońców obu oskarżonych

od wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu

z dnia 29 kwietnia 2013 r. sygn. akt VIII K 581/12

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok uznając obie apelacje za oczywiście bezzasadne;

II. zasądza od Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego Toruniu) na rzecz adw. R. S. kwotę 516,60-, zł. (pięciuset szesnastu złotych i sześćdziesięciu groszy) brutto tytułem nieopłaconej obrony udzielonej oskarżonemu A. B. z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

III. zasądza od Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego Toruniu) na rzecz adw. T. F. kwotę 516,60-, zł. (pięciuset szesnastu złotych i sześćdziesięciu groszy) brutto tytułem nieopłaconej obrony udzielonej oskarżonemu M. M. z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

IV. zwalnia obu oskarżonych od ponoszenia kosztów sądowych za drugą instancję, obciążając Skarb Państwa wydatkami postępowania odwoławczego.

Sygn. akt IX Ka 359/13

UZASADNIENIE

A. B. został oskarżony o to, że:

I. w dniu 18.03.2012 r. w godz. 19.45-20.00 w T. w sklepie (...) przy ul. (...), działając publicznie i bez powodu, okazując przez to rażące lekceważenie porządku prawnego, umyślnie dokonał uszkodzenia mechanizmu drzwi przesuwanych, wejściowych do sklepu w tak sposób, iż kopał kilkakrotnie drzwi, powodując straty w wysokości 600 zł na szkodę firmy (...) S.A. (...)nr (...) w T. - **tj. o przestępstwo z art. 288 § 1 kk w zw. z art. 57 a § 1 kk**

II. w T. w nocy z 18/19.08.2011 r. przy ul. (...) w sklepie z akcesoriami samochodowymi (...) działając wspólnie i w porozumieniu z M. M. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej dokonał kradzieży z włamaniem do sklepu w ten sposób, iż po uprzednim wybiciu dwóch okratowanych szyb wystawionych przez nie dokonał kradzieży 9 szt. pokrowców na siedzenia samochodowe, rolety C., żaluzji samochodowej, 2 szt. rozgałęźników do gniazdek, 2 szt. uchwytów na telefon komórkowy, uchwytu podwójnego, 3 szt. termometrów, wyświetlacza samochodowego C., wiatraka samochodowego, kostki świecącej na lusterka, 3 szt. breloczków, 3 szt. świateł LED-owych, 3 szt. świateł Stop powodując straty łącznej wartości 2211 zł na szkodę T. S. - **tj. o przestępstwo z art. 279 § 1 kk**

III. w T. w dniu 19.08.2011 r. ok. godz. 0:12 przy ul. (...) w sklepie (...), działając wspólnie i w porozumieniu z M. M., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, usiłował dokonać kradzieży z włamaniem do sklepu w ten sposób, iż po uprzednim wybiciu okratowanej szyby wystawowej przez nią chciał dokonać kradzieży telewizora plazmowego S. oraz dekodera, jednak zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na załączony alarm, w wyniku którego działania uszkodzeniu uległa szyba oraz telewizora plazmowego S. powodując straty w wysokości 4500 zł na szkodę W. K. - **tj. o przestępstwo z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 279 § 1 kk**

M. M. został oskarżony o to, że:

I. w T. w nocy z 18/19.08.2011 r. przy ul. (...) w sklepie z akcesoriami samochodowymi (...) działając wspólnie i w porozumieniu z A. B. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej dokonał kradzieży z włamaniem do sklepu w ten sposób, iż po uprzednim wybiciu dwóch okratowanych szyb wystawionych przez nie dokonał kradzieży 9 szt. pokrowców na siedzenia samochodowe, rolety C., żaluzji samochodowej, 2 szt. rozgałęźników do gniazdek, 2 szt. uchwytów na telefon komórkowy, uchwytu podwójnego, 3 szt. termometrów, wyświetlacza samochodowego C., wiatraka samochodowego, kostki świecącej na lusterka, 3 szt. breloczków, 3 szt. świateł LED-owych, 3 szt. świateł Stop powodując straty łącznej wartości 2211 zł na szkodę T. S. - **tj. o przestępstwo z art. 279 § 1 kk**

II. w T. w dniu 19.08.2011 r. ok. godz. 0:12 przy ul. (...) w sklepie (...), działając wspólnie i w porozumieniu z A. B. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, usiłował dokonać kradzieży z włamaniem do sklepu w ten sposób, iż po uprzednim wybiciu okratowanej szyby wystawowej przez nią chciał dokonać kradzieży telewizora plazmowego S. oraz dekodera, jednak zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na załączony alarm, w wyniku którego działania uszkodzeniu uległa szyba oraz telewizora plazmowego S. powodując straty w wysokości 4500 zł na szkodę W. K. - **tj. o przestępstwo z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 279 § 1 kk**

Wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Toruniu, sygn. akt VIII K 581/12:

- oskarżonego **A. B.** uznał za winnego zarzucanego mu w punkcie I aktu oskarżenia czynu, tj. występku z art. 288 § 1 kk w zw. z art. 57a § 1 kk i za to, na podstawie art. 288 § 1 kk i art. 57a § 1 kk, wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

- na podstawie art. 57a § 2 kk orzekł wobec oskarżonego **A. B.** nawiązkę w kwocie 600 złotych na rzecz pokrzywdzonego (...) SA (...) w T. ulica (...)

- oskarżonego **A. B.** uznał za winnego zarzucanych mu w punkcie II i III aktu oskarżenia czynów, z tym ustaleniem, że wartość telewizora wynosiła 1000 złotych co do czynu opisanego w punkcie III zarzutu tj. dopuścił się występku z art. 279 § 1 kk i art. 13 § 1 kk w zw. z art. 279 § 1 kk oraz ustalając, że działał w ciągu przestępstw i za to, w myśl art. 91 § 1 kk, na podstawie art. 279 § 1 kk, wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności;

- na podstawie art. 91 § 2 kk i art. 86 § 1 kk w miejsce wyżej orzeczonych wobec oskarżonego **A. B.** karę pozbawienia wolności orzekł karę łączną 1 roku pozbawienia wolności

- oskarżonego **M. M.** uznał za winnego zarzucanych mu w punkcie I i II aktu oskarżenia czynów, z tym ustaleniem, że wartość telewizora wynosiła 1000 złotych co do czynu opisanego w punkcie II zarzutu, tj. dopuścił się występku

z art. 279 § 1 kk i art. 13 § 1 kk w zw. z art. 279 § 1 kk oraz ustalając, że działał w ciągu przestępstw i za to, w myśl art. 91 § 1 kk, na podstawie art. 279 § 1 kk, wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności;

-na podstawie art. 415 § 1 kpk zasądził solidarnie od oskarżonych **A. B.** i **M. M.** kwotę 2.211 złotych na rzecz pokrzywdzonego T. S. tytułem naprawienia szkody wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16.07.2012 roku wobec M. M. i od dnia 6.12.2012 roku wobec A. B.;

-na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej wobec oskarżonego **A. B.** kary pozbawienia wolności zaliczył okres zatrzymania w dniach od 19 marca 2012 roku do dnia 21 marca 2012 roku, tj. dwa dni przyjmując, że jeden dzień pozbawienia wolności odpowiada jednemu dniowi kary pozbawienia wolności;

-na podstawie art. 415 § 1 kpk oddalił powództwo przeciwko oskarżonym **A. B. i M. M.** o zapłatę kwoty 4.500 złotych;

-zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. R. S. i adw. T. F. kwoty po 929,88 złotych tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów udzielonej z urzędu pomocy prawnej;

-zwolnił oskarżonych od opłaty sądowej, a poniesionymi wydatkami obciążył Skarb Państwa.

Wyrok ten zaskarżyli: w całości odnośnie oskarżonego M. M. jego obrońca oraz w części dotyczącej orzeczenia o karze odnośnie A. B. obrońca tego oskarżonego.

Obrońca oskarżonego M. M. zarzucił:

1. Błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę wyroku i mający wpływ na jego treść, a wyrażający się w nietrafnym przyjęciu, że oskarżony wspólnie i w porozumieniu z A. B. dokonał kradzieży z włamaniem oraz usiłował dokonać kradzieży z włamaniem
2. Obrazę prawa procesowego, tj. art. 7 kpk poprzez nietrafną ocenę dowodów z wyjaśnień współoskarżonego A. B. oraz zeznań świadka W. K.

W oparciu o powyższe skarżący domagał się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanych mu czynów i pozostawienie bez rozpoznania powództwa cywilnego wniesionego na rzecz pokrzywdzonego T. S..

Obrońca oskarżonego A. B. zarzucił:

1. Naruszenie prawa procesowego, mogące mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 7 kpk polegające na przyjęciu, że wobec oskarżonego nie zachodzi pozytywna prognoza kryminologiczna z art. 69 kk w oparciu tylko o uprzednią karalność, podczas, gdy oskarżony w toku procesu dobrowolnie przyznał się do popełnienia dwóch czynów opisanych w pkt 3 wyroku, których popełnienia żałował i co do których nie postawiono mu zarzutów, jest osobą młodocianą, mającą trudne dzieciństwo, bez swojej winy pozostającej nie mającej stałego miejsca zamieszkania, leczącą się w przeszłości psychiatrycznie co uzasadnia przyjęcie pozytywnej prognozy kryminologicznej wobec niego
2. Rażąca niewspółmierność kary za czyn opisany w pkt I aktu oskarżenia wymierzonej bez należytego uwzględnienia ustawowych zasad wymiaru kary i bez rozważenia wszystkich istotnych okoliczności świadczących na korzyść oskarżonego, do których należy postawa procesowa oskarżonego, polegająca na złożeniu szczerych i wyczerpujących wyjaśnień, przyznaniu się do winy oraz na nieuwzględnieniu szczególnej dyrektywy wymiaru kary, a mianowicie tego, że oskarżony jest osobą młodocianą co wskazuje na zasadność zastosowania wobec niego nadzwyczajnego złagodzenia kary na podstawie art. 60 kk oraz warunkowego zawieszenia jej wykonania oraz rażąca niewspółmierność kary za czyn opisany w pkt III wyroku wymierzonej bez należytego uwzględnienia ustawowych zasad wymiaru kary i bez rozważenia wszystkich istotnych okoliczności świadczących na korzyść oskarżonego do których należy fakt ujawnienia przed organami ścigania okoliczności przestępstw opisanych w pkt II i III aktu oskarżenia oraz informacji dotyczących osoby, która brała udział w ich popełnieniu, postawy procesowej oskarżonego, polegającej na złożeniu szczerych

wyczerpujących wyjaśnień na podstawie których poczynione zostały najistotniejsze ustalenia faktyczne, przyznaniu się do winy oraz bez uwzględnienia faktu, że oskarżony jest osobą młodocianą co wskazuje na zasadność nadzwyczajnego złagodzenia kary na podstawie art. 60 § 2 kk oraz warunkowego zawieszenia jej wykonania

W oparciu o postawione zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I i III poprzez wymierzenie oskarżonemu kar z warunkowym zawieszeniem jej wykonania z uwzględnieniem nadzwyczajnego złagodzenia kary oraz w pkt IV poprzez wymierzenie oskarżonemu kary łącznej pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania z uwzględnieniem nadzwyczajnego złagodzenia kary, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje wniesione przez obrońców obu oskarżonych, jako bezzasadne w stopniu oczywistym, nie zasługiwały na uwzględnienie.

W związku z tym, że wniosek o uzasadnienie wyroku złożył jedynie obrońca oskarżonego A. B., sporządzając je sąd odwoławczy ograniczył się - po myśli art. 457 § 2 kpk – do przedstawienia, czym kierował się dokonując oceny postawionych przez niego zarzutów.

Skarżący ten niezasadnie wywodził, że zaskarżone przez niego „orzeczenie o karze” cechuje się rażącą surowością w rozumieniu art. 438 pkt 4 kpk. Po dokonaniu prawidłowej analizy wszystkich okoliczności relewantnych dla określenia wysokości poszczególnych kar pozbawienia wolności, a także przesłanek, które po myśli art. 69 kk należy mieć na względzie badając, czy zachodzi pozytywna prognoza kryminologiczna, sąd meriti trafnie uznał, że bezwzględna kara łączna 1 roku pozbawienia wolności, ukształtowana w najkorzystniejszy możliwy po myśli art. 86 kk dla oskarżonego sposób - tj. przy skorzystaniu z zasady absorpcji - jest karą wystarczającą do spełnienia celów ukarania wobec niego.

Sąd I instancji właściwie ocenił stopień społecznej szkodliwości czynów oskarżonego i jego zawinienie. Wymierzając kary jednostkowe, przekładające się na wysokość kary łącznej, nie pominął również tak akcentowanych w apelacji okoliczności, jak właściwości i warunki osobiste, będącego osobą młodą, oskarżonego oraz jego postawa procesowa i zaliczył je do katalogu okoliczności łagodzących. Trafnie ocenił też ich znaczenie dla określenia wysokości kar, uznając, że na tle pozostałych okoliczności sprawy nie uzasadniały one orzeczenia wobec oskarżonego kar w niższej wysokości. Analiza całokształtu okoliczności, dotyczących zarówno osoby oskarżonego, jak i popełnionych przez niego czynów przez pryzmat dyrektyw z art. 53 kk i art. 54 kk potwierdza, że wymierzenie mu kar przy skorzystaniu z możliwości ich nadzwyczajnego złagodzenia nie byłoby celowe. Postawa, jaką wykazał w toku procesu młodociany oskarżony stanowiła wprawdzie okoliczność, która przemawiać mogła za ukształtowaniem kar przy zastosowaniu tego dobrodziejstwa, niemniej jednak nie obligowała ona zgodnie z art. 60 kk sądu do ukształtowania sankcji z jego wykorzystaniem. Zważywszy na młody wiek oskarżonego i okoliczności popełnionych przez niego czynów, sąd meriti słusznie uznał, że w realiach sprawy dyrektywy wymiaru kary sprzeciwiały się wymierzeniu kar poniżej dolnego progu zagrożenia przy skorzystaniu z dobrodziejstwa art. 60 kk. Faktycznie bowiem jest tak, że pryzmat wynikającej z art. 54 kk dyrektywy wymiaru kary nie unieważnia potrzeby dążenia do osiągnięcia pozostałych celów kary, a na gruncie konkretnej sprawy winien on być uzasadniony przekonaniem sądu co do możliwości realizacji celu prewencji indywidualnej wyrażającej się w oddziaływaniu wychowawczym. Sam fakt wystąpienia w roli oskarżonego osoby młodocianej nie oznacza, że względy wychowawcze uzyskują samodzielny byt jako podstawa szczególnego kształtowania wymiaru kary, lecz stanowią w swej istocie punkt wyjściowy i muszą być zestawione z pozostałymi okolicznościami podmiotowymi i przedmiotowymi, mającymi znaczenie dla jej wymiaru (tak też wyrok s.apel. w Łodzi z dn. 2007.05.24, II AKa 70/07, Prok. i Pr.-wkl. 2008/5/24). Te zaś rzeczywiście nie stwarzały na tyle uprzywilejowanej sytuacji dla wymiaru kary, by niwelując okoliczności o negatywnej wymowie, świadczące o niepoprawności oskarżonego, uzasadniały wymierzenie mu kar niższych, niż najniższe przewidziane prawem za przypisane mu przestępstwa.

Sąd orzekający dokonał też trafnej oceny prognozy kryminologicznej odnoszącej się do oskarżonego. Bez wątplenia na aprobatę zasługuje to, że oskarżony dobrowolnie ujawnił w toku postępowania fakt popełnienia dwóch innych,

nieobjętych początkowo postępowaniem, przestępstw wspólnie z inną osobą. Okoliczność ta faktycznie może świadczyć o tym, że zachodzą pożądane zmiany w jego postawie. Nie stanowi ona jednak na chwilę obecną wystarczającej podstawy do sformułowania w stosunku do niego pozytywnej prognozy kryminologicznej i uznania, że resocjalizacja w warunkach wolnościowych wystarczająca będzie do zabezpieczenia realizacji zapobiegawczych i wychowawczych celów kary. Zważywszy na to, że dotychczas stosowane kary o charakterze nieizolacyjnym nie były w stanie skutecznie wdrożyć oskarżonego do poszanowania porządku prawnego, racjonalne sformułowanie obecnie tylko na tej podstawie pozytywnej prognozy co do jego poprawnego zachowania na wolności i przyjęcie, że realne oddziaływanie wychowawcze wobec niego również i tym razem ograniczyć się może do wymiaru kary, która swoją dolegliwością uświadomi mu stopień naganności popełnionego czynu i wdroży go do przestrzegania prawa, jest niemożliwe. Tak bagatelizowana przez skarżącego karalność oskarżonego, który mimo młodego wieku był już trzykrotnie karany sądownie, a mimo tego dopuścił się trzech kolejnych przestępstw: ciągu dwóch przestępstw skierowanych, tak, jak czyni, za które był już karany przeciwko mieniu oraz występku przeciwko mieniu popełnionego w warunkach chuligańskich, dobitnie wskazuje na to, że dominujące znaczenie dla właściwego orzeczenia o karze winny mieć w jego wypadku okoliczności związane z dotychczasowym trybem życia. Oskarżony, lekceważąc otrzymane wcześniej dwukrotnie szanse na resocjalizację w warunkach wolnościowych, swoją postawą doprowadził do zarządzenia wykonania, orzeczonych z warunkowym zawieszeniem ich wykonania, kar pozbawienia wolności (k. 447v.). Do osiągnięcia celów wychowawczych przez karę wymierzoną mu w przedmiotowej sprawie konieczne jest zatem zastosowanie obecnie odpowiednio surowszych, niż dotychczas stosowane, środków resocjalizacyjnych. Kara nadmiernie łagodna - a jako taka mogłaby zostać odebrana przez młodocianego oskarżonego kolejna kara z warunkowym zawieszeniem jej wykonania orzekana w sytuacji, gdy lekceważy on wyroki sądowe i w dalszym ciągu narusza prawo, popełniając przestępstwa podobne - mogłaby prowadzić do rozwinięcia się u niego poczucia bezkarności i w ten sposób przyczynić się do dalszej jego demoralizacji, dając sygnał, że pewne mankamenty psychiczne (nieprawidłowa osobowość), nie powodujące jednakże wyłączenia, czy choćby ograniczenia poczytalności, bądź młody wiek, czy trudne dzieciństwo, usprawiedliwiają każde postępowanie. Podsumowując powyższe rozważania stwierdzić należy, że skoro kara ma spełniać wobec oskarżonego funkcje wychowawcze, konieczne jest uwzględnienie, że zastosowane w przeszłości wobec niego kary nieizolacyjne nie były w stanie zapobiec popełnieniu przez niego kolejnych występków przeciwko tym samym dobrom prawnym, które już wcześniej naruszył. Fakt ten, w świetle całokształtu ujawnionych w postępowaniu okoliczności, przemawia – ze względu na konieczność uświadomienia oskarżonemu nieuchronności represji w reakcji na naruszenie prawa - za wymierzeniem mu kary izolacyjnej.

Brak zatem podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku w zakresie orzeczenia o karze w sposób wnioskowany przez skarżącego.

Sąd odwoławczy nie dopatrzył się w zaskarżonym orzeczeniu żadnych uchybień mogących stanowić bezwzględne przyczyny odwoławcze, będących podstawą do uchylenia wyroku z urzędu, dlatego też należało utrzymać go w mocy.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono w oparciu o przepisy § 14 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk, sąd odwoławczy zwolnił obu oskarżonych od ponoszenia kosztów sądowych za drugą instancję, obciążając wydatkami postępowania odwoławczego Skarb Państwa, albowiem przemawia za tym ich sytuacja materialna oraz orzeczone kary pozbawienia wolności.